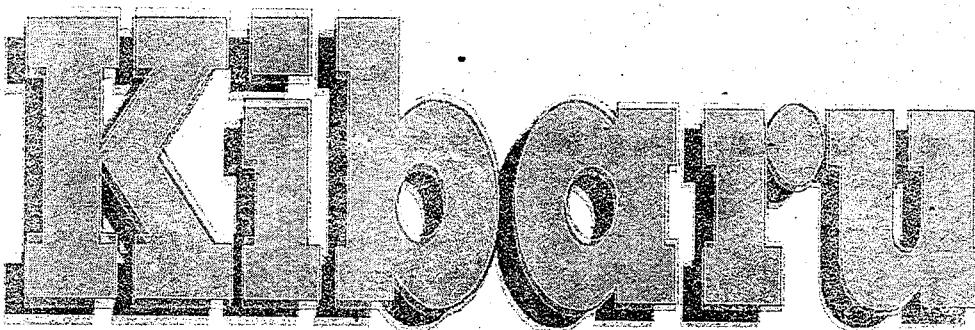

Desanburukalo san 2015
San 46nan - Boko 527nan
Songo = dōrōme 35

Kunnafonisében bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléphone : 20.21.21.04 Kibaru bugufiye Bosola Bamako

Suman tōni miliyon 8
ka kan ka soro san
2015-2016 sené
kampani na

N° 8

Jamanakuntigi ye taama ke Segu mara kono

Jamanakuntigi Ibarahim Bubabkari Keyita ye dogon kelen taama ke Segu mara kono. A sera a serekili wolonwula kelen-kelen na. A folola Barawuli la ka soro ka taa Segu. Marakala sirafara n'o ye siraw nōgōnkunbenyōro ye, o benn dilanka n'e. Jamanakuntigi y'o baaraw daminéni dabane folo ke; ani siraba kilometre 7 dilanni ka giton da a kan taakasegin siye fila. Nin benn musaka be surunya sefawari miliyari 20 na.

Marakala sirafara siraw nōgōnkunbenyōro dilanni musaka kemesarada la, banki min nesinnen be Afiriki tilebinyanfan yiriwali ma n'o ye Bewoyade (BOAD) ye, o be 17,5 bo, jagokébankiw be 81,5 bo; goferenamanb'a tobo. Abaaraw mana ban, a b'a to nōgoya ka don yen temecogola; sabula bolifen minnu be bo jamana koroyanfan fe, olu ni bolifew minnu be taakasegin ke Marakalasira fe, u be balan nōgon na siraw nōgōnkunbenyōro in na kosebe.

San kelen ni tila benn ke a baara la. A benn dawulaba di Marakala ma.

Segu ni San furance la, kilometre 7 k'a damin Segu la, o be dilan ka ke taakasegi... siye fila ye, walasa ka Segu donni nōgoya kōronfela la. Min b'a to baara kana ke tilancemine ye, giton kilometre 10 be dilan Segu kono. O kilometre 10 in tila-tilalen donsira belebele 4 ce dugukono. Sira folo ye zandarameri sira ye. O min be taa bila «San 2000» sira la. A be Segukura, Bagadaji ani Angulemu

ceci. Sira filanan ye iyenipeyesi (INPS) sira ye. Obe teme Egillzida fe. Sira sasanbanbe Bagadaji, Angulemu, Megini, Darasalamu ani Hamudalayi eesi. Sira naaninan be damine dogoterosoba Nanankoro Fonba la ka se Lise Kabarali ma. O b'a jira ko yannisan 2 ce, Segu be fisaya doonin sirako la.

Jamanakuntigibolen Segu, a donna Ofisidnizerikono. Poroze min be wele «Malibya», jamanakuntigi n'a nofermogow jora Kolongo k'o ka malosenejōribolisira laje. Ojibolisira in kuntaala ye kilometre 20 ni k'o ye, foro taari 1000 kama. O foro in labenna Mali ni Libi ka jekabaara kono min nesinnen be taari 25.000 labenni ma. Jamanakuntigi k'a joyen, o kun ye a yere k'a dōngelleya min be Malibya ka baaraw la. Sabula kabini san 2011 kōnona na, o ka baaraw sennasumayara fo k'u jo pewu, k'a sababu ke warintanya ye. Jibolisira in be teme dugu minnu koni fe, o mogowb'a la ka nakosene ni malosene k'a la. Dōw ta ye jēgēlamara ye. Joba minnu be fogonji kan, ubē jēgēlamara olu kono. Olu be ka nafa soro o jēgēlamara la kosebe, fo mogowwērēw nēbōlēw b'u fe. O de koson goferenaman b'a fe ka musaka min donjēgēlamara dafeyen, obesurunya sefawari miliyari 2 la. O benn ke sababu ye ka denmisén 2 000 bolo don baara la.

Jamanakuntigi y'a to Kolongo ka yelen ka taa Masina. Kolongo ni Masina ce ye kilometre 40 nōgonna

Jamanakuntigi Ibarahim Bubakari Keyita ye tile ka kurandiyōra dōjoli tufaden folo da Segu

ye. Jibondon dojora yen, min musaba sera sefawari miliyari 360 ma. Banki min nesinnen be Afiriki tilebinyanfan yiriwali ma, o ni goferenaman y'o musaka in bo.

Jibondon in fa be ben ji metereki 150 ma. A dilannen don beton na. A ni dugu ce metere 25 ye; n'o y'a sankorota ye ka bo duguma ka se a masanfe. Jibondon in be jilase jitayoro 16 la, orobinekunkolo fila-fila b'o be la. Tan ni fila were benn fara olu kan waati nataw la.

Kuran lasera Nōnon ani ka angere dilan izini do jo Segu

Jamanakuntigi Ibarahim Bubakari Keyita donna Nōnon araba sōgomada.

Kuran lasera Nōnon, a y'o kurunbonkari. Okuran samana ka bo Segu ka teme Marakala fe fo Nōnon n'a dafeduguw la. A musaka cayara ni sefawari miliyari 10 ye. Afiriki tilebinyanfan yiriwali bankiye musaka in bo.

Ji ni kurancakeda Edeyemu (EDM) ka césiri kono, kuran sera Nōnon; n'o te u ka kurankomako benn tun be nēnabō ni kurandigurupu ye.

Jamanakuntigi seginnen Seguwula fe, a ye angere dilan izini do kurunbonkari. O izini in be wele tubababukan na «Eléphant vert». N'o ye «Sama binkenema» ye.

Dibi farala Tomina ni San, baaradegekalan be ka taa

N° 8

Jamanakuntigi ka taama intile 4nan, a sera Tomina ka kurandiyōra do kurunbonkari, min be labaara ni taji ani tilefunteni ye. O yoro in nafa be se mogow 16.000 ma dugu 30 nōgonna kono Tomina n'a lamini na. Tabara (moteri) min don, a be se ka san 30 ke baara la. Mogow min mana kuran in ta, a kilowateri (kw) 1 be feere i ma sefawarid.8na. Obajira k'a kilowateri 1 songo yere-yere kemesarada la, 77 binna ka bo o la.

Jamanakuntigi labanna ka

A to be ne 2nan na

Bakari Togola

gundola kalata ninnu fe. Kalata be ke joyorō kelenna kola; min ka mogow haké sorolen mana caya ni tōw ta ye joyorō min kelen na, o y'o talen ye o joyorō

Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara

KONAKRO DU REBNAN NA

Ne fôbô tô

baaradegeyoro dô kurunbonkari Tomina yen. Negekondilan, sojo, karoda, tubabuñegendilan, kuran donni sow la, moteridilan, kalali ani sow pentirili kalanw be ke yen. A joli musaka, sefawari miliyon 250 dira Lukusanburugu jamana fe. Nka kalan tun daminena yorokura in na o be san 2 bo kalanden 125 fe. O kalanw kuntaala y'a ta kalo 6 la ka se 16 ma. Jamanakuntigi n'a nöfejama

kosegintô, u jora San. A ye musow ka netaa sabatili cakeda dô joli tufaden da ka laban ka kurandiyoro dô fana kurunbonkariyen. Korolen minb'ubolo, kura in bëna ke sababu ye ka dô fara o fanga kan. O kurandigurupu kura in fanga ye megawati (Mw) 5,1 ye. A musaka surunyana sefawari miliyari 3 la. Afiriki tilebinyanfan nafoloko tonba (CEDEAO) ni Mali ji ni kuran cakeda jera k'o musaka in bo.

Tile ka kurandiyoro dô joli

tufaden fôlô dara Segu

Jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita ka dögökun kelen taama in tile 5nan, a bölen San, a ye tile ka kurandiyoro dô joli tufaden fôlô dara Segu Pelengana-Were la jumadon desanburukalo tile 11 san 2015. Nin bëna k'a siye fôlô ye nin nögoonna dakabanakurandiyoro ka jo Afiriki tilebinyanfan fe, tilefunteni be min labara. A fanga ye megawati 33

ye, min bëna deme don Mali ji ni kurancakeda ka kuranganga la Segu. A bëna ke sababu ye mögo 60.000 ka se ka kurang soro.

Mali Kuramakomumé kemésarada la, kurandiyoro kura min joli tufaden fôlô dara, o bëna a jo ni duuru ye. A joli musaka be ben sefawari miliyari 33 ma. Jagokébankiw ni yiriwalicakeda dow be miliyari 15 bo musaka in na, goferenaman be juru ta k'a to sara.

Amadu M Sise / Dokala Y. Jara

Sariyasosow an'u nangiliw Mali sariya kono

A be fo ko «Mogo si te yen min te sariya don», nk'o t'an ka jamana ye. Mogo be yan minnu te sariya don, hali mogo kalannenw. Sariya donni ye, ka tijenew ni sariyasosowsuguyaw don ani k'a don nangili suguya min be da mogo kan n'a y'u ke. Tijenew n'a nangili, n'i b'o don, o koro ye ko i be sariya don.

Mogo minnubé polisiw ka nangiliwari mineni kun don, o manca. Polisiw ye binkannikelaw ye, o de be fo ka caya.

A ka ni bëe ka Mali nangilisariya kono kow don; k'a don ni nin tijené masina in kera, nin nangili masina in be da a kebaga kan, o ye fasodennumanya baara do ye. N'i ye sonyali ke sariya b'i gosi, n'i ye mogo faga sariya b'i gosi, tijené bëe n'a sariyabere don.

Tijenew bolodalen don k'u ke fitinuw, mankanw, jugumanw ani jugumanbaw ye. Nangiliw fana bolodalen don o cogo kelen na; dô ye warisara ye, dô ye kasolodon ye.

Kasolodonw fana kuntaala janya te kelen ye; dô ka surun, dô ka jan, dô ye si kaso ye. Nangiliw bëe la belebele, o ye si kaso forsebaara ye; n'o ye diyagoyabaara ye. Ofana sanfe, o ye k'i nangi k'i ni fagali ka kan.

N'i ye hadamadenya taabolo laje bi, don o don sonyaliw be senna,

namaraw, dannayatiñew, yuruguyuruguw, forobanafolo sonyali n'a burujali, a ka ca ni ba n'a si ye. Nka an bëna kuma min kan nin Kibaru in kono sariya baabu hukumu kono, o ye sonyali ye. Mali sariya ko di sonyaliko la?

Jamana nangilisariya n°252nan y'a jira ko «mogo o mogo mana walifén ntaragi, o ye sonyali ke». Ntaragli min don o k'a soro fentigi te kene kan, wali k'a soro a be kene kan nka a se t'a la.

Sonyali dakunw ye :

- ka walifén ntaragi;
- k'a ke a tigi nena walima a ko.

Nka mogo fila jefen, o fana be se ka sonya tigi dolakelen fe. Mogo fila jelen fen na, kelen mana a den ka do bo o la a tojogon ninsma, sonyali kera.

Sariya y'a jira, ko a ka ca a la fen minnu be se ka ta ka bo u no na, olu de be se ka sonya. Nka fen dôw be yen minnu be fen tata ni fen tabali furance la, olu fana be se ka sonya cogo dô la. O ye cogo jumen ye?

Misali la, ni mogo min y'a den k'a ka kuranjuru siri dô ka konteri la, ka kuranjeni o kun, o'ta kalama, o ye sonyali ye. A kera orobine ye o, a kera gazi ye o, mogo be se k'olu bëe sonya i siginogon kun, kasoro u ma ta ka bila jufa kono walima ka taa n'u ye.

Sonyali be dafa n'a naniya sirila, k'a wale ke, o bolila tigi min kan, o ma dijne n'a ye, nka a sekot'a la, a kera a nena walima a ko.

Sonyali gansan be yen : o ye ka makonfèn misennin do sonya, kasoro baasi were ma bo a la ni sonyali kun jalan in te. Ni nson minena o la, Mali sariya b'a nangi san 1 ka se san 5 kaso ma ani alamanisefawariba bisaba niwooro (36 000) sarali, ka se sefawari miliyon kelen ani ba keme ni bi wooro (1 160 000) sarali ma. Nson in be se ka gen ka bo o yorla a sen kana bila yen san kelen, o y'a dögøyalenba ye; san tan, o y'a cayalenba ye.

Ni sonyali juguman kera, o ye sonyali in ye min be ke su fe ni maramafeny, ni Kogota ye, ni kile sugubee-sugubee ye. Onangili b'a ta san 5 kaso la ka se san 10 kaso ma ani k'a tigi gen ka taa, min kuntaala be san 1 ni san 10 ce. Ni sonyali jugu kera tile fe, o bëe y'a da kelen ye.

Nson in, n'o y'a soro a y'a ka waleya jugu in ke a ka baarakeyoro de la, wali hi baaraden tun don du do kono, walima n'a y'a ke mogo kun minnu n'a ka patoton be du kelen kono, wali n'a ye

bololabaarakela ye, walima paranti, o bëe y'a da kelen ye. Wa fana, n'o y'a soro ale ka patoton de ye sonyali jugu in ke ale kun, sariya ka nangilibere kelen in de be da o fana kun, n'o ye san 1 ka sesan 10 kasoma, k'adatugu kelekèle.

An k'a don k'a fo sonyali ni bësili nenuwen-nenuwen te kelen ye. Bësili la, fentigi yere de b'a bolofen di nson ma, k'a sababu ke o ka bagabagali walima waleya jugu keliye a la. Bësili in be se ka ke warimugu ye, makonfèn nafamaw, layidu do tali, bolono bilali seben do la, adw.

Bësili, nenuwen-nenuwen be dafa ni dakun saba latigera : ni bësili naniyara, - n'a kera- n'a kera bagabagali walima walejugudosenfe.

Danfarra min be sonyali ni bësili nenuwen-nenuwen ce:

- Sonyali la, nson be walifén ta; nka bësili la, fentigi yere de b'a bolofen di; ka da a kan a bagabagara, walima ko jugu do kera a la.

- Sonyalifén be ta nson fe ka taa n'a ye; nka bësili fe se ka ta ka taa n'a ye, misali la bolono. Mogo be se ka bagabaga, k'a diyagoya a k'a bolono bila seben do la, nson walima binkannikela fe.

Musa Kamisoko sariyatigi
Mahamadu Konta

Tumutu, temebaato dô ye mugu wuli denmisén dôw la

Mogo dô temeto a sen na sufenege kanje 20nan temenen ni sanga 21 ye, a ye mugu wuli denmisén dôw sigilen na bitiki dô da la alamisadon desanburukalo tile 19 san 2015. Mogo 3 tora mugusisi la. A to naani sen y'a yere tila.

Nin waleya jugu in kera Tumutu kin min kono, o be wele Sakeyikeyina, lakoli Bahadu ni Arajoso Tahaniti kerefela la; Tumutu kono, mogo be k'u yere ninika kosebe a ko kan. Ce ye nin waleya in ke ka taa n'a yere ye a ferema. Mogo si ma farinya ka tugu a k'o k'asurutaama k'a taayorodon walasa ka segesegeli nögoya lakanabaaw bolo.

Ko in kelen kofe ni lere kelen nögonna ye, polisiw, zandaramaw ani sordasisi sordola ka se kene kan. Marifatigi in ye denmisén minnu faga, u si hake b'a ta san 20 na ka se 28 ma. Arajo Tahaniti ka baarabolodajekulu nemogo Zoweli Diko, Minusima baarakela do Samuyeli Diko ani lakoliden do Abudeli Maliki Agi, olu de fagara. O kelen Arajo minnu be Tumutu kono, walasa k'u ka nisongoya jira, olu ye tile 3 kumabaliya ke, k'a damine juma na desanburukalo tile 19 ka se kari ma kalo tile 21 san 2015.

Mulayi Say / Dokala Yusufu Jara

Kibaruseben be bo kalo o kalo juma laban na. Mogo be se k'u hakili to o waati la ka taa u ka Kibarusebenw nöfe u sordoyorow la

Damansennaw

seginnen be Masoko ni Sinti wulaw kono tuguni

Sanuboyoro 10 nögonna be soro Kajolo serékili kono; kerenkerenneya la Miseni ni Furu komini na. Olu la, Masoko sanuboyoro de togo ka bon kosebe Miseni komini na; Fenkolondajan ni Sinti sanuboyoro dalen b'ale kan Furu komini na. An delila ka kuma Masoko kan ka teme. Yen sanuboyoro (damanda) be kungo lakananen do kono. Komini nemogow be k'o kungo in kolosi. O de la san 2010 waati la, mogo girinnen Masoko damanda kan, zandaramaw taara u gen ka bo yen.

Babolo min be wele Bagowe, Sinti damanda b'o dafela la. O babolo in ye Mali ni Konowari dance ye. A te teme san damado kan, Sinti tun ye bugudanip ye, min jama hake tun te teme mogo 100 kan. Tuma min na Konowari faamaw ye sanubolaw gen, olu yelemanen be Masoko ni Sinti damandaw la kokura. Konowari dance komini mogo dô y'a jira, ko sanubolaw genna ka bo Konowari jamana kan, sabula ko baara in, n'o ye sanubo ye, k'o yamaruya t'u bolo. A filanan, mogo minnu be daman senni u bolo la, k'olu be yoro o yoro la, binkannikela be ban yen. U ka baara fana k'ecogo ka jugu sigida n'a lamini ma.

Maliden minnu be o damanda ninnu na, olu ka ton nemogo y'a jira k'an be waati min na, Konowari faamaw kelen k'u ka damandaw datugu, yen damansennaw be ka yelema Masoko ni Sinti damanadaw la. K'o waleya in bc son ka ke geseyaba ye an ka jamana kono. N'o ye basigibaliya ani banaw cayali ye sigidaw la.

Sekina Bacili / Dokala Yusufu Jara

Lawalebaro : Mali masabafanga binni

Jamana fanga barika dögoyal ka fara jamana wərew ka binkanniw kan, olu de kera sababu ye ka Mali fanga bin.

I. Jamana barika dögoyal Kankun Musa centabaaw bolo

a) Kankun Musa centabaaw :

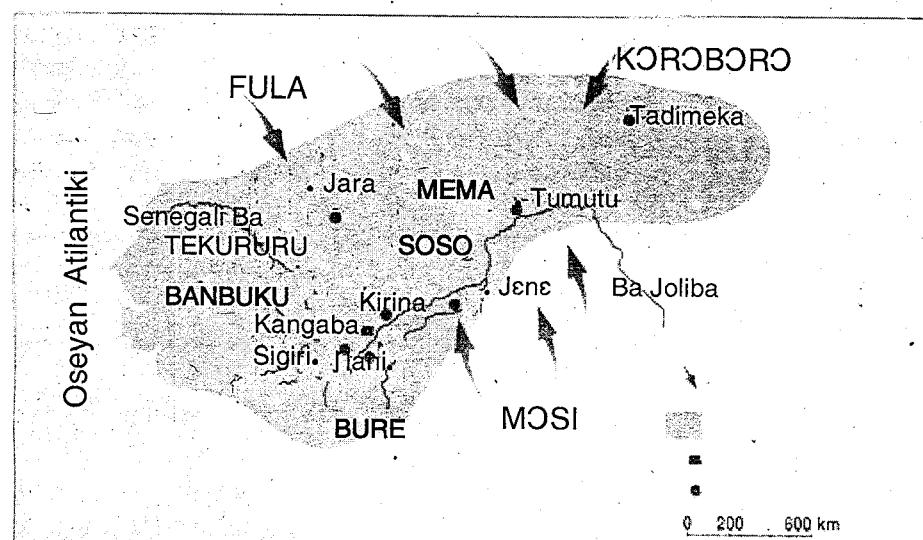
Makanfolo(1er) tunye Kankun Musa den do ye (1337-1341).

Masa Solomani tun ye Kankun Musa bafimake dō ye (1341-1360). Ale tile bennna Mali waaati duman to ma.

Mogo o mogo sigira mali fanga la Masa Solomani kofe, o si ma se ka jamana kelenya sabati.

b) Jamana fanga barika dögoyal

Tuma min na jamana səbekoro bonyana, a marali gelyara; a maracogo laben tigelen n'a ta bəe, fanga nəfekelw ye jamana barika dogoya. Faama min mana fatu, o komogowbe kele fanga nəfe. Marabolo minnubé Mali kono, olu y'o bənbaliyaw

Mosi, fula ani koroboro binnna Mali kañ

jate minn k'u yere ta.

II. Binkanniw ani jamana fanga binni

Jamana wərew ye binni min k'e Mali kan a fan bəe fe, o hake cayara kosebe. A do ye Koroborojamana ni

Mosijamana ye. Nka ninnubee tun be Mali ka fanga kono.

a) Mosikélé : Kabinisan 1337 waati la. Mosiwinna Malikaka Tumutu ci. O kera Masa Makon folo tile la. San

keme tan ni saaninan (14è siècle) waati la, Mosi faama Naba Bonga ye Masina ci. O kofe san 7 kono k'a ta 1477la ka se 1453ma, Mosi labanna ka Masina kelle. O tun ye sanga ni waatibee ye. Mosikélé sera fo Walata.

b) Koroborokélé : San 1494 Koroboro ye Jaka mine Mali la. K'a ta san 1500 la ka se 1508 ma, Asikiyaw ye Koronfemara caman mine tuguni.

c) Mali masabafanga binni

Koli Tengela fulaw ye Tekururu mine Mali la san keme tan ni duturunan waati la. San keme tan ni wolonwulan waati la Mali jamana tonin tora Kangaba mara doron ye. O de tun ye Mali jamana dan ye folo, yanni a faamaw ka jamana wərew kelle k'olu minn ka fara a kan.

Mali jamana cilen, Karata jamana, Segu bamanan jamana ani Koroboro jamana, olu sigira senkan.

Kankun Musa ka hijilataa

Mansa Musa kera mumini ye. San 1324, a taara hiji la Makan. Ka kejne ni Manden taabolo ye, Kankun Musa taato Makan hiji la à ye mogo 60 doni sanu na ka bila a ne. Olu tun y'u juruninton sira fe. Jama cayako jugu nekun sera Tumutu k'a soro Kankun Musa yere ma bo a ka masaso da fe folo ka sira mine. Sorodasi 500 minnu tun bilalen be faama ne sira fe npanmuru min tun b'olu bolo, o kelen-kelen girinya ye kilo 2,5 ye. Sanu npanmuruw tun don. Donitala wərew b'olu nəfe sanumugu pake 80 tilalen b'olu ni nogon ce u kun. Pake kelen-kelen girinya ye kilo 3 ye.

Tuma min na u sera Makan, Kankun Musa ye sanu gosilén ka ke warie ye, o ba mugan sarakati desebaatow la. O y'a soro sira fe a selen Keri Eziputi faaba kono, a yedinar 50.000 diyen faamaso ma. A nəfemogoba caman fana ye sanu caman di mogow ma yen.

Kankun Musa ye so caman san Makan kono k'a nəfemogow bila yen. Hali ni hiji banna u be to Mali taya la. Ni Mali hijidenw nana san o san u ka daga olu kono. A taara a ne da Kira kaburu kan Medini.

San 1325, Masa Musa koseginna Mali kono, k'a togo duman to a k'o Makankaw da. Ale kera mogo ye, min tun be hine, a be makari desebaatow la. Makan fara Eziputi kan, Kankun Musa ka hijilataa kunnafoni ye san caman ke ka lakali mogow fe. A togo darà Elihaji Masa Musa. A ye kunnafoni soro k'a to Makan, k'a ka kelekuntigi Sagamanjan ye Gwo mine. A segintu nana Gwo yaala, ka Jingareberi misiri jo Tumutu ani ka faamaso kelen jo yen min be wele Madugu. Ka misiri do fana jo Gwo. Masa Musa kera sojolaba ye. A ye misiri caman ni faamaso caman jo Mali dugubaw kono. A ni sojola nana min bora Makan ka na o baaraw kama, o togo tun ye Esaheli.

Hadamaden yere de be k'a tugu ka dije halakili latige

San o san, jamana yəremahoronyalenw ka tonba(ONU) be laje laben funteni cogoya kandjé kono. Dije jamana be be ye a kene kan.

Ninan laje kera Pari, Faransi faaba kono, k'a damine nowanburukalo tile 30 la ka se desanburukalo tile 11 ma san 2015. Jamanajemogow ni minisiri minnu tun b'a kene kan, olu tun be se 150 ma.

Faransi peresidan Faransuwa Hołandi ye dunanw bisimila. Laje nəmogoya tun be Faransi peresidan ni u ka jamana ni jamana wərew ce kojew nənaboli minisiri Loran Fabisi bolo.

Lajeklaw ye jatemine caman ke : uy'a jatemine k'a fo funteni damateme min be dije kono, hadamadenw yere de no don. Ja ni sanjinabaliya, kongo ni mindogo minnu be dije kono bi, hadamaden yere de no don.

Jiriw banni ka kungo lankolonya, hadamadenw yere de no don. Sogow banni kungo kono, hadamadenw no don. Gelya o gelya be sigida n'a

lamini kan, gelya o gelya be kungokolon ani bajiw ni kojiw kan ka fara kołonjiw jali kan, nin be be ye hadamaden ka dantemewalew nəye.

An be fije min sama ka bila, o nəgɔlin'a tolili, nin be be ye hadamaden no ye.

Dije nəmogow nana a ye k'a fo, dijewuli min fora k'a be se ka ke kasoro Ala yere m'a sen don a la. Hadamaden yere de cesirilen don, a be wulikajo la su ni tile fo a ka halaki lase a yere ma, a ni dije be be ma. Wa o be ke ni janto ma ke.

Jamana yiriwalenbaw be k'a kołosi ko Ala tēna dije wuli, olu yere de b'a la ka dije wuli.

An be dugukolo min kan, u be k'o jukɔrfenw labo k'o ke u makonfesenw ye. A laban na, dugukolo bəna ke foroko lankolonye, a be to ka fuke ni mogow ye, o de be ka na ni dugukoloyereyerew ye. O lamaga minnu be ke dugukolo jukɔro, olu de fana b'a to ni takurunw, ni tasumajiw be finti dugukolo kókan ka halakiliw ke n'o ye «wolikanw» ye tubabukan

na. Kogoj ka funtiliwi dugukolo yoro be minn, fijekolonbaw wulili i ko jinesokala ka duguw ci, nin be be sababu be hadamaden na.

Dənnikəlaw ye kulekan bəkabini bi te, nka dije marabagaw m'u lamen. Nka funteni fanga bonyali jugu be ka tineni minnu ke dije kono, o be ka digi ke jamana yiriwalenw yere la sisan. Ja be ka se u ka jamanaw kono, mogow be ka sa k'a sababu ke funteni ye. Dije kun n'a kun na, fosi te yen ni gilasikuluw te. O gilasikuluw be ka yeele, u be ka bo u no na. O yeelejiw mana fara geji kan, n'o ye kogoji ye, o be walankata dugukolo kan, ka dije jamana caman datugu ni ji ye, ka halaki sabati dije kono.

Nin lajeba min kera Faransi, dije nəmogow be tun be min kene kan, u y'a jatemine ko ni yelma ma don dije taabolo la, munankanba min be dugukolo ni tile farinya ce, n'o be tile balika dugukolo kanfenzjeni k'u sis, o munankanba in fije bilala o la hadamaden fe, k'a sababu ke sisi juguw ye; iziniw sisi, bolifew sisi,

halı tobilisisiw, adw.

Laje in senfe, a jirala k'a fo Lamerikenjamana ni Siniwajamana, olu de be ka fije toli ani ka sisi juguw fili sanfe ni dije jamana to be ye. A jirala k'a fo, Afiriki te ka fije toli kosebe dije kono, nka munankanba in tineni kołolo juguw ka bon Afiriki kankosebe. Jamana minnu hakili la ko geregere tēna olu soro, bawo ko se b'olu ye, sisanolufana sigilene ka balannako caman makono minnu kumbenni fura t'u bolo, a feere t'u kono.

Dije be kasaara dakun na, dənnibagawy'o fo amenna, nka sisan de dije nəmogow y'a ye, wa u y'a faamu. U bennna a kan, jamanaba fara jamana fitin kan, be se k'i sekodamajira ke, dije funteni hake farankan hake kana se degere 2 ma cogo si la. Bawo u y'a faamu ko Ala n'a ka melekew tēna dije wuli, hadamadenw de bəna a wuli. Nka kojugukunyanfan be ka kan k'a don ko ni mori min ko dije be wuli, a tēna fo a yere n'a ka walankoloniw ko.

Mahamadu Konta

Kalankene n° 160nan :

Diyagoyali sanga ye mun ye ?

Bamanankan na, wale min be diyagoyali jira, ka son diyagoya la, walima ka ban diyagoya la, o be diyagoyali sanga kono. O wale in be kumasen min kono, a be fo o ma diyagoyalikumasen.

Misaliw :

Dumuni ke (Sonsira)
Kana dumuni ke (bansira)
Tubabukan na a be fo diyagoyali sanga ma (mode impératif).

Nonabila minnu ni diyagoyali be ta a nrogon fe, olu ye : (i, e, an, anw; a', aw).

- Kumafenona (kelennama) o ye : (i / e) ye.

- Kumafenona caman ye o ye : (an / anw) ye.

- Kumafenona caman ye o ye : (a' / aw) ye.

Nin b'a jira k'a fo, n'i be wale waleya diyagoyali sanga la, a be ke ni nin nonabila ninnu de ye :

Kumafenona, o ye kuma be ka ke mogo min fe, aw ne be nrogon na, i be ka kuma a fe. Kumafenona caman, o ye mogo minnu be ka kuma k'a nesin u yere ma.

Kumafenona caman, o ye i be ka kuma mogo minnu fe ne ni ne.

Misaliw

1 - Kuma (Parle) = Kumafenona (la personne a qui l'on parle)

2 - An ka kuma (Parlons) = kumafenona caman (Les personnes qui parlent)

3 - A' ye kurna (Parlez) = Kumafenona caman (les personnes à qui l'on parle).

Sonsira ye :

Kuma - an ka kuma - a' ye kuma.

Bansira ye :

Kana-kuma - an kana kuma - a' kana kuma.

Nin misali bee la diyagoyali de be yen, a ma fo a ma gan san diyagoyali sanga (le mode impératif).

Diyagoyali sanga demenanw ye : Sonsira kan : Ka / ye.

Misaliw :

Wuli - an ka wuli - a' ye wuli da - an ka an da - a' ye a' da

Bansira kan :

Misaliw

Kana wuli - an kana wuli - a' kana wuli

da - an kana an da - a' kana a' da

Kolsili :

Diyagoyali sanga la, kumafenona te fo waleyalu ketola, wale jalan b'a ne ten. A tun ka kan ka fo (i da!) Nka, a be fo (da!) o de ka ni. Nka hukumu dow kono, ni sinsinni be ke, a be se ka fo: i da, i sigi, i jo, adw.

Mahamadu Konta

Dukene n° 134 nan : Gwo marabolo

Gwo marabolo ye Mali marabolo 7nan ye. Laada sira kan, a be jate koronmarabolow fe. Nka n'i ya sigicogojateminé kouman, a be Mali kejekayanfan na ka digi koron kan. Koron niworodugufe, Gwo marabolo ni Nizeri jamana be danbo. O woroduguyanfan kelen in fe, a ni Burukina Faso be danbo; tilebin fe, a ni Tumutumarabolo be danbo; kejeka fe, a ni Kidali be danbo. A serekili-mumé ye naaniye: Ansongo, Buremu, Gwo ani Menaka. Komini hake ye 24 ye. Buremu ni Gwo ye dugujukoronafolomafénw misennin hake 123 ye, ka burudame kabila hake ke 269 ye.

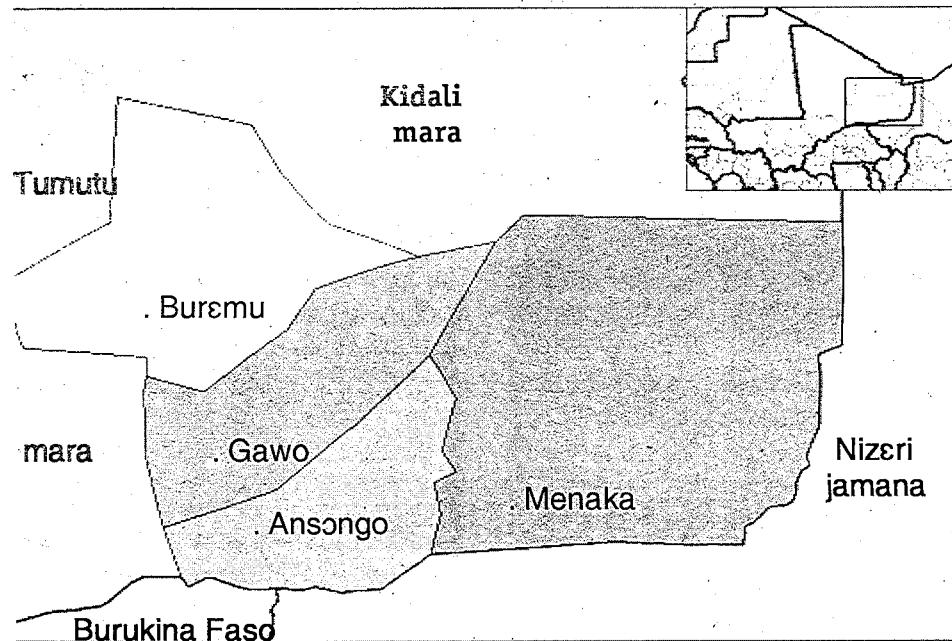
Gwo marabolo kene bonya ye kilometrekene 170 566 ye. Obe ben jamana dugukolo mume bonya 14,22% ma.

Gwo marabolo mogo hake jatera san 2009 k'a ke 544 120 ye. Olula, ce hake ye 272 885 ye, ka muso hake ke 271 237 ye. Siya caman b'a kono :

- Korobor (songoyiw) minnu be wele Arimaw, olu de ka ca, olu be Gwo dugu kono, Ansongo ani Buremu. Cikelaw don.
- Tamasekiw be da koroborow kan caya la, olu dagalen be Gwo serekili kono, Buremu, Ansongo ani Menaka, olu be baganmara ni jago ke.
- Fulaw fana be Gwo, Buremu, Ansongo ani Menaka, olu ka baara tanba bennen be baganmara ma.
- Larabu minnu be wele «Kuntaw» olu dagalen be Buremu, u ni surakaw be sigi la yen, moriya, jago, baganmara ani sene na.
- Bozow be Banbe ani Ansongo Ba Joliba jojan fe monni na;
- Jerimaw ni hawusa be Menaka.

Yoro neemayacogo siratige la
Gwo be sahelikungo kono, an'a tile farinmanba, fiye kalaiman, fununfununbaw, cencenkuluw, ani sanjihake dgoya. Nk'o n'a ta bés, a te se ka fo ko Gwo be saharakungo kono; bawo o koloow ka jugu ni Sahelikungo taw ye : Koralen nenevaati tun b'a ta okutoburukalo la ka se feburukalo ma. Funteniba tun b'a ta marisikalo la ka se zuluyekalo ma. Samiye tun b'a ta zuwenkalo la ka se setanburukalo ma. Nka sisan, ja ni sanjidésé minnu kera jamana kono, olu ye yelembaw don Gwo marabolo neemayacogo la. Cencen b'a la ka yoro bee mine, Gwo be ka don Sahara kono doonin-doonin.

Dugukolo yecogo siratige la, cencenkuluw ka ca. U dow be bo u no na k'a sababu ke finkolonbaw ye. Guruma kono, Ba Joliba kinifebolo kan, kulumayoro dow be soro yen. Dugukolo suguya fila be Gwo

Gwo mara an'a serekili naani faabaw

marabolo kono :

- Cencenbogojemadugukolo: be yoro minnu na, o be se taari miliyon 7 ma, o be ben marabolo dugukolo 39,66% ma; sanji nata hake ka dgo a kan. Nka a yoro minnu be Ba Joliba kere n'a kere, malo, no, sira ani nakofenw be sene yen.

Burugu n'o ye baganw ka falenfen dunta do ye, o fana be soro o yorow la.

- Cencenfararamadugukolo : o be se taari miliyon 10,65 ma marabolo in kono. O be ben a dugukolo kene mume 60,34% ma. O yorow sanji nata hake ka dgo fo ka damatemé. Nka baganmara be nesoro o yorow la kosebe. Sene te se ka ke yen fo n'a kera dalaw ni kolonw lamini ye.

Jiboloko siratige la, Ba Joliba de ye. Gwo ni ye, a be kilometre 400 boli a kono. A be walankata falaw kono. Ka dalaw son ji la. Dala ka ca kosebe Gwo marabolo kono, dow be ja, dow te ja. Kolon kelen-kelen minnu be sahelikungo kono, olucaman fana be ji soro Ba Joliba de fe.

Soro nasiraw la, Gwo sinsinbere ye cike, baganmara ani monni ye. Dugumogj 92,6% be balo o baara ninnu na. Baganmara de be ten kan, ka sene ni monni tugu o la. Nin baara ninnu be ke laada sira kan, o koro ye komansinhabara minbe na ni soro ba ye, o ma yiriwa Gwo marabolo kono. Marabolo mogo hake min be balo baganmara la o be se 40% ma. Yoro kelen sigi baganmara, t ile mak e ba g a n m a r a , dumuniyorolinibaganmara, o bee matarafalen don Gwokaw fe. Misi, saga, ba, nrogome, fali, so, kamanmafénw, ninnu bee be mara marabolo in kono.

Ni bi te jége tun be soro a nema fo Gwo tun be Nizeriya ni Gana suguw fa bajegé la san o san. Nka, cencen be ka badinge ni dalaw ani kow fa doonin-doonin.

Iziniko nasiraw la, dugujukoronafolomafén min be wele

fosifati, o boli izini kelen be Tilemusi. Min be wele manganezi, o boli izini kelen be Ansongo, Bokisiti fana be ka be Buremu.

Gwo dugujukoronafolomafénw lakodonnentefolajemema. Nka nininiw be senna, o baara kunfowlow y'a jira ko somi kera a la ko:

- Iraniyomu taamasiyenw be Samiti, Gwo kerefe; a hake be se toni 200 ma;

- Manganezi taamasiyenw yera Tasiga, a hake be toni miliyon 15 bo; Dugujukoronafolomafénwérewbeyen i n'a fo Ofalikini, Kiwuru, Pulon ni Zenki, Ijiti ani Sisiti, ka laso ni farasu fara o kan, olu bee taamasiyenw yera Gwo marabolo kono.

Taamako nasiraw la, jikantaama fanga ka bon ni ba donna, kurunbaw, kurun misenninw, Mali ka batonbaw olu be na u belen, Wabariya ani Labezanga dankanwna. Sanfetaama fana yiriwalen don; bawo pankurunw be taakaseginw ke Gwo ni Bamako, Naame, Moti, Kidali, Faransi, Esipani, ce. Dugumataama dayeledon ka bila jamana marabolo bee la ani Gwo n'a maraduguw.

Turismuko nasiraw la, nedaa mu yoro an bololabaarakelaw ka fen dilannenw, mogo caman be wuli dije nefé ka na olu laje k'u san Gwo. Fangabonda min be wele Asikiyaw ka fangabonda, olu ye Kaburu belebele jo u benba su kunna n'o ye Asikiya Mohamedie. Halibi, okaburu in be yen.

Seko ni doko sira kan, gundo caman be koroborow bolo, u yeredamaw be minnu sidon, minnu ni silameya taabolo te kelen ye; nka u danbe be minnu kono.

Fonjena na, Farawuna ka tontigi kuntigi d'o tun sigilen be Sayina, Ansongo kerefe. O waati y'a soro

A to be ne 6nan na

JN 5nan tɔ

Aramusesi filanan de bɔ fanga la Misirajamana kono; farawuna min ni Nabila Musa tile bennna o de y'ale ye. Nk'o y'a soro Gwo ma ke masabajamana ye folo.

Folisen min be wele Taganba, o dønnen don jamana kono kɔrɔbɔrfoli ye. Dumuni min be wele Fakoyi, o fana b'o cogo la. O b'a jira k'a fo kɔrɔbɔrw dorogora kosebe an ka jamana kono, siginogonya ani sèko ni dønko siratige la.

Tarikiko nasiraw la, Gwo kɔrɔbɔrw de ye Afiriki tilebinyanfan

masabajamana sabanansigisenkan, Wagadu ni Manden tile temenen ko. Masake folo min lakodønna kosebe, o ye Soni Alibéri ye. O kofe Asikiya Mohamèdi ye fanga ta. Gwo masabajamana ye Wagadu ni Manden yorøbøe mara ka san caman ke, ka se fo Nizeri, Benèn, Togo. Tondibi kelle senfe, Maroku masake ka kellebolo min nemogoya tun be Esipani kellekuntigi do bolo min togo tun ye Kapitèni Juderì, o sera Songoyiw ka kelledenw na. Marifa ni gele tun be larabuw bolo. Songoyiw ka maramafan fanba tun ye tama ni kala ani misi juguw ye.

Kɔrɔbɔrɔkellebolo sennamogo 30.000 ani sotigi 12.000 ma se o don marifa ni gelètigi mogo 4.000 na.

Fanga bolili sira kan, kelle, benbaliya ani nɔgɔnjanfa fangà bonyara kosebe Gwo masabajamana kono. Soni Ali Beri ka fangabonda binna k'a sababu ke kudeta ye. Mohamedi Sila de y'o kudeta ke. Ale tun be bo Wagadu, maraka don, kelle cefarin tun don. Soni Ali Beri y'a geres a yere la, k'a sigi Honbori gofereneriya la. Benbaliya banbali donnen Soni Alibéri bɔnsɔnw ni nɔgon ce fanga nofè, ale ye fanga ta. Ola a togo yelemana ka ke Asikiya

Mohamedi ye. Asikiya koro ye, «A te ke a ye».

Soni Alibéri bɔnsɔnw tun t'a fe a ka ke masake ye.

Geleyaba min be Gwo marabolo kan bi, o ye Kɔrɔfekelé kɔlɔlɔ juguw ye. Mɔgɔw hakili sigilen te halibi. Binkannikelaw be tijen na, u be ka mɔgɔw faga, k'u bolofenw n'u ka nafolow tijen. Jagokelaw ni baganmaralaw ka taama geleyalenba don. Dɔrogufeerelaw ta ka jugu n'a te bɔye; bawomaramafenjugusuguya bɔe b'olu bolo u ka nafo lakanani n'a layiriwali kama.

Mahamadu Konta

Maakɔrɔbaro**Kunkolosemè ni semejuruninw baarakècogo : Kunkolosemè**

N'i y'i bolo da wɔnfɔ kan, misali la, i b'a døn ko wɔnfɔ in wagarawagaralen don. Fari yɔrɔ min be maga wɔnfɔ la, semejurunin dø kun be lasomi wɔnfɔ kokanna cogo fe. Semejurunin lasominen in be ci lase kunkolosemè ma, i b'a døn o cogo la, ko wɔnfɔ waaraawaaralen don.

Kunkolosemè be fari bila ci la :

Ka daba ta ka sene ke, o ye fén ye i b's-min naniya siri, i b'i yere magan. O magan be bo i yere la, o y'i sago ye. O sagolamagan be ke barisa hakili, n'o ye kunkolosemè kɔnofèn ye, o folo b'a keli minè. O mana ke tuma min na, kɔkolokonosemè ni semejuruninw be wale keli ci lase bolo ni tèges sogow ma, o sogow mana ci soro, olu b'u kuru, daba be ta.

Kunkolosemè ka baara dan te ka ciw soro ani ka ci bila. Kunkolosemè de b'a to ni mogo be hakili labaara, ka miiri, ka hakili jakabo ani ka kalan. Ninnu ye walew ye, minnu, n'u ma dan u bère la, u be kunkolo segen fo ka baasiba lase hadamaden ma, hakilitiñe, fa n'a nɔgɔnnaw.

O tuma, kunkolosemè ni ladonniko numan ka kan walasa a numan ka to, o koro ye a ka barika soro fo ka se ka do fara a nafa kan. Hakili be segen, kunkolo be segen, hakililabaara be hakili segen, hakililabaara be kunkolo segen.

Misali: Lakoliden be tilen kalan na. Kalan be ke ni hakili de ye, kalan ye hakililabaara ye. A mana tilen kalan na, kalan be a hakili segen fo n'a bilara hakililabaara nɔgon wère la, o be ke geleya kono. Ni lakoliden y'a kunkolo diyagoya ka taa ne cogo dø la, a hakili be se ka nagami. Hakililabaara segen bonyakojugu be hakili nagami.

Iafiné ka ni kunkolosemè ma, n'a segena a man kan ka diyagoya. Sunogɔ be kunkolosemè ka segen

Karamogo Daramani Tarawele

ban. Su kelen sunogɔ be kunkolosemè lafiya, hakili be fere dugusaje baara keli la.

Hakilinagaminen ye mogo ye, min te se a yere la tugun. Ko man døgo a bolo, a dusu man go, a fari faga man go. A ka fosi tilennen te. A te se k'a hakili labaara. Sunogɔ ka gelen a bolo, waati dø la, sunogɔ tigelen don a la. Hakilinagami be na ni semejurunin bana ye.

Hakilinagami

Hakilinagami be se ka kalankielaw minè, ko kalan ye fwuli a la. Denmisèn kolo doncogo te kelen ye, wa kunkolosemè fana te kelen ye. Kalan ka nɔgon do ma ni do ye. Ni min hakili te se kalan bère min koro, o mankan ka diyagoya o la. Fadenya kana bangebaä si bila o la. Se ka ke døgotòrɔw ma u ka bilasiralianw fo denmisèn k'a kalan ko la. Denmisèn yere be se ka lasegin ko san kelen walasa a kunkolosemè kana tooro soro fo ka se a nagamini ma.

Kecogo de be kalan na. Kalan be boloda kalansen ni kalansen k'a dønni bère ben denmisèn si hakili ma. Kalan man kan ka ke buu ye,

daminetuma ni bilatuma t'a la sango lafinewaati ka ye a kono.

Baara døw be se ka hakilinagami latige. O ye baaraw ye, minnu ko tuma bøe hakilisigi kuntaala jan : døgotòrɔya, kalankaramogoya, jatebøbara, kiiridenlafasabaara, baaradabanemogoya. Nin baara nɔgɔnnaw be mogo hakili dun. U b'a segen kojugu. Kunkolo suguya bøe bennèn te nin baaraw la. Baara bøe sugandi waati min, fo mogo ka tige a kan k'i kunkolo, k'i hakili, k'i kolosemè be se nin baarabaw segen koro.

Hadamaden ka baara mana ke, baara o baara ye, fo i ka waati døw soro tile kono, i be i lafiné minnu na, ka soro a ma ke dali ni sunogɔ ye, kereføbaara døw. Hadamaden mana to baara kelen kan tuma bøe a kunkolo be segen. Foli (dunun, dønkili) be kunkolo lafiné, nka folikela mana to foli bolo tile mumè, ale kunkolo be segen foli fe.

Døw be sennataama ke, døw ta ye negesoboli ye, døw b'u yere jenaje bololabaara misèn na. Ninnu bøe ye fura de ye,

**Lotoli Aradisoni
ye baara damine kokura**

Jamanakuntigi Ibarahim Bubakari Keyita ye Lotoli Aradisoni ka baara damineni laje nemogoya ke arabadon desanburukalo tile 15 san 2015 Hamudalayi Aseyi demili la Bamako, tile 25 kojugubakelaw kelen ko ka dankari ala ka mogo 22 faga. Kojugubakela 2 b'o mogo fagalèn na; sabula lakanabaaw sera k'olu soro.

Mogø minnu fagara binkannikelaw fe lotoli Aradisoni baarakelaw la, Abudulayi Kone, Hawa Sumare ani Hasana Tapili, medayi dira olu su ma. O medayi nɔgɔnna dira Lotoli nemogoba Gari Elisi ma.

Lotoli Aradisoni labenna teliya la binkanni kofe. Jamanakuntigi y'o waleya numan in foli ke. Labenni musaka bennna hakili min ma, lotoli nemogøw k'oni m'o dafo mogo ye. Yoro døw labenna a da la lakan sabatili kama, mogo kana se ka don ni maramafen ye.

Adamà Jara / Dokala Yusufu Jara

A' ye Kibaru san k'a kalan

Kalo farikolonajé kibaruyaw

- Mali ntolatantón ni Afiriki ntolatantón minnu ka kan ka ben :

Sitadi Malien ni Bébô Arasingikilou bë ben. Naarela ce 11 ni Tiripoli Ahali bë ben. U fila bës ka tanko fôlo bë ke Bamako yan, ka komasegin ke jamana kôkan. Kunben fôlo bë ke feburuyekalo tile 12, 13 walima 14 san 2016. Filanen bë ke dögokun fila o kô, kalo tile 26, 27 walima 28, san 2016.

N'Ala y'a ke u taara ne, Sitadi ni Garuwa Kotonsipori bë ben, o bë bo Kameruni. Naarelakaw ni Sudan Alihilali bë ben.

Kupu kafu la, sordasiw ka ntolatantón ni Ganiwa bë ben ka bo Kônswari. Bakarijan ni Tunizi Sitadi Gabeziyen bë ben. O ntolatan folow bë ke kôkan, ka komasegin ke Bamako.

- Eliseba (LC. BA) y'a ka kupu fôlo ta

Bamako Disitiriki kô kupu dalen, Bamako ntolatantón ni pogon ce, o tara sibridon, desanburukalo tile 12 san 2015 Eliseba fe. Eliseba ye sordasiw ka ntolatantón gosi 1 ni 0. O kuru kelen donna Zumana Sumaworo fe sanga 40nan na. Eliseba ye Sedubilen kôröké ka ntolatantón sigilen ye senkan Lafiayabugu.

- Erôpu jamanaw ka nôgonkunbenba ntolatan bë ke Faransi san 2016 : a kuluw sigira senkan kaban:

Kulu A : Faransi, Urûmani, Alibani, Suwisi.

Kulu B : Angileteri, Irissi, Peyidegali, Silowaki,

Kulu C : Alimanî, Ikereñi, Poñni, Irlandi.

Kulu E : Beliziki, Itali, Irlandi, Suwedi.

Kulu F : Portigali, Islandi, Otiris, Hongiri

- Faransi ntolatannaba Karimu Benizema ye kunko soro : Faransi nana don, Ereyali Madiridi fana nana don. Ale ye kunko soro. Mogoba don, bawo nana don, bawo a bë ntola tan Faransi jamana fe. Maalankolonyako do bë senna, sigakelen b'a la ko a sen b'o la. O ye maalankolonyako jumen ye? Faransi ntolatanna do bë yen ko Mace Walebuyena, mögo jugu dôw ye o ni muso dô to cénimusoya la k'u ja ta nikamera ye. Uy'a jira ntolatanna in na a ka nafoloba do labila u ye n'o te u b'a lebu ka ja in jenseñ dijne kôno. A jirala k'a fo kojugukela ninnu ni Benizema bë je la o ko in na. A ko bë sariya tigiw ka bolo kan. Nka sanni a ka nedon, Faransi degelikaramogó y'a jira, k'a dijne ntolatanna fila ninnu kô. Uténa se ka Faransi lafasa fo n'a ko nedonna. Nka b'a la ka ntola tan Ereyali koni fe.

Mahamadu Konta

Politikimogow b'u kalanso nafolobatigw la ka fanga iini

Lamerikenjamana kuntigi Baraki Obama, yanni a ka kuntigiya soro, ale ni Walikeri Miti Oromeneyi kelen-kelen bës ye sefawari miliyari 120.000.000.000 don u ka kanpani dafé san 2012 jamanakuntigiya ninini na. Nka Niyorki nafolotigiba min tögo ye Donali Turanpu, o ma sôr ka bolomara di politikimogosimma. Ayere y'a kanu, k'a cun jamanakuntigiya ninini kanpani na a yere ye.

Donali Turanpu ka fôla, san o san ale bë se ka sefawari miliyari 48.000.000.000 soro a yere. A k'o danfara b'ale ni kuntigiyanina tow ce. Orozi Peroti fana ye nafolotigiba ye. San 1992 kanpani na, ale tun ye lahidu ta, ko n'ale ye jamanakuntigiya soro, a bë Pale Menzönbilansi san ka di Lamerikenw ma. N'o te k'o songo t'olu kun. Nka a n'a ka soro bës, a ma se soro. O sonja fe, politiki bë taa bolo min kann a y'o gundo poysi.

A k'ale ka baara ye nafoloni de ye.

Ni joyorjinininaw ye deme nini ale fe, a b'u son. A ko n'ale fana mako bë ko o ko la yanni san fila walima saba ce, a b'o nini u fe, u b'o ne ale ye. A ko Madamu Hilari Kilintoni minye Niyorki politiki némogoso mögo kôrœ ye, n'otiglamogow bë wele senatériw, tuma min na o ye jamanakuntigiya ninini wulikajo damine, ale Donali Turanpu y'o wele a ka kôno na. A taara o wele jaabi. Nka mun y'a se yen? Jurukorçara. Kenyereye cakeda min b'a tögo la n'o ye fondason ye, ale ye warimuguba suuru a kan o fondason in sira fe; walasa a tun ka se ka jamanakuntigiya soro a kolo la, k'a soro a ma faso nafolo yuruguyurugu. San 2010 waati la, jamana kiiriso sanfedan n'o ye kuru siperemu ye, dan min sigilen tun bë politikitónw demeni na nafoloko la, o y'o caman wuli ka bë yen. Kabini o kera, nafolomugu bë cun politikitónw kan ka bë fan caman fe, mögo caman te min kalama.

Lamerikenjamana kunnafonisben-

min bë wele angilekan na «New York Times», o y'a jira, ko politikitón min bë wele Erepibilikén, o kelen ka cebo ye mögo 17 ye jamanakuntigiya ninini na. Nka ko sababu b'o la. A k'u bës b'a la k'u usinsin nafolobatigw kan, k'u ka kanpani w.

Joni Elizi Busi y'a jira, ko politikimogó dôwkoni ma camansorô nafolobatigw la; sabula k'a caman ka sorota ma sefawari d24.000 bë. A k'ale yere ta ma se sefawari miliyon 3 ma. Nafolobatigw saba de bë politikitón Erepibilikén kôrœ; n'o ye M. Sarali, Dawidi Kusi ani M. Selidoni Adelisoni. Kusi n'a balimaw ka cakeda bë ka lafasalitonw fana deme k'u fanga bonya. U ko fana, ko jamanakuntigisigikalata nata in na, u bë sefawari 10.668.000.000 don o dafé, ka nesin jamana politikitónba fila ma; n'o ye Erepibilikén ani Démokarati ye. U jigi bë ka Sikoti Wolikeri de deme kosebe. Ale ye Wisikonsini gofereneri ye. Kuntigya ninibaa saba were sera olu ma, ko k'u deme nafoloko la u ka kanpani na. Sikoti Wolikeri bë k'a nini ka M. Selidoni Adelisoni sama ka gëre a yere la. O min ye Lamerikenjamana nafolobatigiba seeginnanye. Isirayeli minisirijemogó Benizamini Natajauwu kanubaa fana don. O nafolobatigiba in ye cekroba ye, min si hake bë san 80 ni kôla. Joyorjininina caman b'o ko demejini na.

Fognogonko min tun bë Lamerikenjamana ni Iran ce bomunikiliyériko la, ale M. Selidoni Adelisoni de y'a jira, ko sanni Lamerikenjamana k'a ke sigikafbanbali ye Iran fe, a ka sin k'a bon ni bomu ye k'a ko ban sine kelen. Lamerikenjamana ni Iran bennna kola san 2015 in utikalo tile 6. Nka i b'a soro nafolotigiba in naniya de tun ye Erepibilikén fana sago ye. Sabula olu de y'a jira k'u ma dijne ni nin benkan in ye.

Dokala Yusufu Jara

«AMAP» kuntigi
Usumani Mayiga

Kanw kunnafonisbenw
baarada kuntigi
Lanzé Samaké

Kibaru

BP : 24 - Telefoni : 20-21-21-04
Kibaru Buguiye Bosola

Bamako - Mali

Sébennijekulu
Mahamadu Konta,
Dokala Yusufu Jara

Labugunyoro : AMAPU gafedilan
baarada

Amagire O Dolo
Mahamadu Konta

Minisiri toni miliyon 8

ka kan ka soro san 2015-2016 sené kanpani in na

Baaraboloda ani soro jateminecakeda (CPS) min be sené yiriwali minisiriso la, o ye san 2015-2016 sené kanpani soro jate bo ka keje ni sené nemogow ka kunnafoni dilenw ye jamana kono. Nka o te suman sorota da ye cöyi ni sumanladonw ma ban pewu. A koni b'a to da do ka bisigya soroko la ani k'a don o hake bëna dëse ni min ye jamana ka sumanmako la san kono. N'o dëse in jate donna joona, a b'a to musaka min be taa o dafe, o ne ka nini a tuma na.

Jateminé min kera kanpani in kan, o deye ko, k'a damine mëkalotile folo la fo ka se okutoburukalo tile 31 ma, sanji hake min sorola, ocayara jamana fan bee fe. Samiyé fana donna yoro caman na zuwenkalo kono ka se zulyekalo ma. Sanjidantemena yoro dòw la ka tijeni ke; i n'a fo Kayi mara (Kita ni N'orón), Kulukoro mara (Keruwane Nara serekili kono), Segu mara (San ni Tominan), Moti mara (Duwazan, Yuwaru, Bajangara, Moti) ani Gawo mara (Gawo ni Menaka). Hali n'i y'a soro dogokun kelen walima fila temena yoro dòw mogow kan samiyé daminéni na, sanji nacogo samiyé to kono fo ka se okutoburukalo ma, o sera k'a to samiyé duman ka soro. O sanba min nana, o ye bin ni fura sëbekorofalenjamana fancaman fe. O fisayara bagandumuniko la kosebe. Bana caman fana kubenna baganw na ni pikiriw ye; n'o ye

Angere min nesinna josenne ma, o sera k'a to suman toni 8.045.669 ka soro

sogosogo, bon, sumafin, nporon, fa... Kow ni baw fara sanjiba nanenw fe samiyé kuntaala kono. Segesegeliw y'a jira ko wasa ma se ka soro angereko la; k'a sababu ke monni ni baganmara anisene kemansinwsanni ye. Wari hake min tun ka kan ka don angere la, o do farala nin fen kofolen ninnu soroli musaka kan. A y'a soro angere songo fana yelenna, folen bee ma se ka san tuguni. A bee ma soro wari la bilen. Angere sorolen kemesarada la 63 donna koorisene dafe, 22 donna malosene dafe, 13 donna kabasene dafe, a tow donna sajo ni keninge seneni dafe. O angere min sanna, o koni y'a nafa

ladon. Sabula a sera k'a to suman toni 8.045.669 ka soro bisigi la. O kemesarada la 30,5 ka kan ka ke malo ye, 26 be ke kaba ye, 24,8 be ke sajo ye, 18 be ke keninge ye. N'i y'o soro in fesefese, jamana ka suman sorota mumé na, Sikaso ni Segu fila jelen bëna u jo ni 57 ye kemesarada la. Sikaso kelen ta y'o la 30 ye kemesarada la. Segu ta ye 27 ye. Mali kono Sikaso ye kabaseñeyoroba ye, Segufana ye maloseñeyoroba ye. Jateminew y'a jira, ko san 2015-2016 kanpani soro bëna caya ni san 5 temenen soro ye kemesarada la ni 27 ye. A be caya ni san 2014-2015 sené kanpani kelen soro ye ni 15,26 ye.

Depitew sonna Mali

Depite 117 sonna Mali ka san 2016 baarakenafolo bolodalen ma. Mugan ni kelen ma son a ma. A kera kuma gelénba ye depitebulon kono jumadon desanburukalo tile 18 san 2016, sabula tile fila kera a kan, fo su tun be korobaya k'u to kuma na.

Hakikilajigin na, Mali ka san 2016 baarakenafolo bolodara ka soro hake ben sefawari miliyari 1828 ani miliyon 106 ma, ka musaka ke miliyari 2 002 ani miliyon 873 ye. Kemesarada la san 2016 baarakenafolo ka ca ni 2015 ta ye ni 6 ye. A jirala ko baara caman be ke jinan, o de la baarakenafolo kemesarada la, 37 bëna don o dafe musaka mumé na.

Fanga sinamaton depitew ma son baarakenafolo bolodalen in ma. Uy'a

Minisiri Mamadu Igori Jara

jira ko sinsinyoro fosi te goferenaman bolo, min be musakaba in donni sementiya lakana ani soro yiriwali waleyaw dafe. Nka depite minnu be ka goferenaman senkoromadon, olu

y'a jira ko musaka min kofolen don, a donkun be jamana kunko dafe. Olu k'u be jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita ko, u be minisiri nemogó Modibo Keyita fana ka baarakenafolo kuntilennaw ko. U koni ye jiginna bin wariko ni nafoloko minisiri Mamadu Igori Jara kan. Sabula kobaara dòw waleyali musaka tun kofora baarakenafolo temenen kono, nka k'olu ma ke.

Minisiri y'a ka nisondiya jira depitew sonni na baarakenafolo bolodalen in ma. A ko nin y'a siye folo ye, Mali ka musaka ka sefawari miliyari ba fila soro. Mali bëna miliyari 500 don baarabaw dafe; i n'a fo sené ni kalan.

L. Alimuludu
Dokala Yusufu Jara

Hake min bëna fara po, malo ani kaba sorota kan, o ka ca ni san 5 temenen kelen-kelen soro ye. A be caya ni kanpani temenen fana kelen ta ye. Jekulu min nesinnen be baaraboloda ani soro jatebo ma sené yiriwali minisiriso la, o y'a jira ko suman hake min bëna soro jamana kono, n'i y'o tila jamanadenw ce, bee be kilo 327 soro. O mumé na kilo 83 ye, malo, kilo 266 ye kaba ni po ye; a to ye alikaama ye. A dun fôra ko mogó kelen ka balo san kelen kuntaala kono, k'o ye kilo 214 ye. Nka yoro minnu na ni soro mumé tena sigidalamogow balo bo, wajibi la geleya be ke. Ni y'e ... N'i be dumuni ke ka fa, funteni hake do be yen, o ka kan ka soro i farikolo la. Obé suman ni fen min ye, o be wele kilokalori (kcal) tubabukan na. Ni min farilafunteni hake ma kilokalori 2 100 bo, balodese b'o tigi la. Ofunteni hake in dafalen don mogó caman fari la Kulukoro, Sikaso, Segu, Tumutu ani Moti maraw kono san 2015 in na. Kayi ni Gawo maraw kono o tigilamogó man ca. O b'a jira ko balodese be yenyorow la. Wa suman hake min bëna soro, o mara fila ninnu kono, o têna olu ka san 2016 balo bo.

Jateminé na, denmisennin minnu si hake b'a to kalo 6 la ka se 59 ma, a sabatira k'olu balocogo ka ni. Balocogo jateminé min kera san 2015 in setanburukalo kono n'oye (ENSAN), ye tubabukan daje surun na, o y'o sementiya. Balokojuguya tun be denmisennin hake min na san 2015 feburuyekalo kono, kemesarada la o tun te teme 7,3 kan; setanburukalo y'a soro 4,6 don. Nka o n'a ta bee, boiomademe ka kan ka ke denmisennin ye, minnu si hake b'a ta kalo 6 la ka se 24 ma. Bisigya in a fôra ko suman hake min bëna soro san 2015-2016 sené kanpani in kono, o ka kan ka ladon ka ne. Sabula a kolosira, ko soro kera san min na o, soro ma ke san min na o, suman min be soro foro kono, obé don da wërewfe, minte denbaya ka baloko ye.

Suman dun songo be jigin ka yelen. Ni songo kera sëbekorofalenfen ye, a be son ka geleya dutigi caman ma ka warisoro ka denbaya labobalo soro ka san.

Moriba Kulubali / Dokala Y. Jara

2015 DESANBURUKALO KIBARU KONO

- n° 2 : Sariyasow an'u nangiliw Mali sariya kono

- n° 3 : Lawalebaro : Mali fanga binni nafoloko ani seko ni dongo siratige la

- n° 4 : Batakiw

- n° 5 : Kalankene n° 160nan : Diyagoyali sanga ye mun ye ?

Dukene n° 134 nan : Gwo marabolo

- n° 6 : Maakorobaro: Kunkoloseme ni semejuruninw baarakcogo :
kunkoloseme

- n° 7 : Ofisidinizeri kolatigejekulu ka laje 36nan kera Segu